

Міністерство освіти і науки України
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Сергій Омельчук

КОНКУРС НАТХНЕНИХ УЧИТЕЛІВ

**«Учитель року – 2024»
в номінації «Українська мова та література»:**

**умови і зміст фахових випробувань;
критерії оцінювання;
аналітичні матеріали**

Методичний посібник

Івано-Франківськ
2024

УДК 37.091.27:373.5-051(048.83:072)

Рекомендувала до друку вчена рада Херсонського державного університету
(*протокол від __ вересня 2024 року № __*)

Автор-укладач – Сергій Омельчук

Критерії оцінювання є результатом спільної роботи всіх членів журі.

Результати оцінювання всіх випробувань підготовлено на основі аналітичних матеріалів, що представили *Галина Гримашевич* і *Людмила Шитик* (випробування «Написання есею»), *Сергій Омельчук* (випробування «Тестування»), *Ірина Руснак* і *Ганна Токмань* (випробування «Аналіз поетичного твору»), *Ольга Кецмур* і *Катерина Молодик* (випробування «Майстерка»), *Наталія Зубик* і *Людмила Пристай* (випробування «Урок»).

У виданні використано результати конкурсу, оприлюднені на сайті Міністерства освіти і науки України в протоколах засідань журі, зведених відомостях і рейтингових списках.

Рецензенти:

Тетяна Заскіна – докторка педагогічних наук, старша наукова співробітниця, заступниця директора з науково-експериментальної роботи Інституту педагогіки НАПН України, членкиня центрального організаційного комітету Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2024»;

Людмила Коткова – кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри філологічних дисциплін та методики їх викладання Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського, членкиня журі другого туру Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2018» в номінації «Українська мова та література».

ISBN 978-617-7090-51-8

Омельчук С. А.

КОНКУРС НАТХНЕННИХ УЧИТЕЛІВ. «Учитель року – 2024» в номінації «Українська мова та література»: умови і зміст фахових випробувань, критерії оцінювання, аналітичні матеріали : методичний посібник. Івано-Франківськ 120 с.

У посібнику представлено узагальнені матеріали за результатами проведення Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2024» в номінації «Українська мова та література». Видання містить інформацію про особливості структури другого туру конкурсу в умовах війни, загальну характеристику всіх п'яти фахових випробувань (умови, зміст і критерії оцінювання). Результати випробувань та аналітичні матеріали сприятимуть покращенню рівня фахової майстерності майбутніх поколінь учасників і учасниць конкурсу «Учитель року», інших інтелектуальних професійних змагань. Довідкову частину посібника охоплює інформація про конкурсанток і членів журі конкурсу 2024 року.

Для вчителів предметів мовно-літературної освітньої галузі, викладачів галузевих методик, методистів інститутів післядипломної педагогічної освіти, керівників центрів професійного розвитку, здобувачів освіти педагогічних спеціальностей закладів вищої освіти.

Будь-яке відтворення, копіювання, публікування або інше оприлюднення цього видання повністю чи частково без покликання на нього заборонено.

@ Сергій Омельчук, 2024

@ Херсонський державний університет, 2024

ЗМІСТ

(Не)переднє слово від натхненних	5
Структура другого туру Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2024» в номінації «Українська мова та література»	10
Випробування «Написання есею»	11
Загальна характеристика випробування	11
Критерії оцінювання	13
Результати оцінювання	15
Випробування «Тестування»	19
Загальна характеристика випробування	19
Критерії оцінювання	35
Результати тестування	36
Випробування «Аналіз поетичного твору»	40
Загальна характеристика випробування	40
Критерії оцінювання	42
Результати оцінювання	45
Випробування «Майстерка»	49
Загальна характеристика випробування	49
Критерії оцінювання	65
Результати оцінювання	67

Випробування «Урок».....	71
Загальна характеристика випробування.....	72
Критерії оцінювання.....	74
Результати оцінювання.....	76
Загальні результати фінального етапу II туру Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2024» в номінації «Українська мова та література».....	88
Інформація про учасниць II туру Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2024» в номінації «Українська мова та література».....	96
Члени журі II туру Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2024» в номінації «Українська мова та література» ...	112
Загальні рекомендації	115
Рекомендовані інформаційні джерела.....	119

(НЕ)ПЕРЕДНЄ СЛОВО ВІД НАТХНЕНИХ

До літопису Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» в номінації «Українська мова та література», починаючи з 1996 року, уписано імена переможців Сашка Заболотного й Петра Розвозчика з Київщини, Олега Демчука з Хмельниччини, Володимира Макаренка з Черкащини, Василя Шуляра з Миколаївщини, Ольги Рудницької з Волині, Сергія Ковальчука із Житомирщини, Олександри Кожуленко з Буковини, Юлії Малюк з Полтавщини, Олесі Ківеджій (Калинич) із Закарпаття, Ольги Кеңмур з Прикарпаття, Катерини Молодик з Черкащини... У 2024 році до когорти найкращих учителів-словесників України ввійшла Тетяна Ксьондзик із Рівненщини – переможниця XIII Усеукраїнського конкурсу «Учитель року» в номінації «Українська мова та література».

Цьогоріч наперекір надскладній ситуації в країні, під час повітряних тривог, вибухів, жахливих атак ракетами й бойовими дронами нас – 25 конкурсанток і 9 членів журі – об'єднав не просто конкурс, а щось більш глибоке – спільність думок, енергетика, бажання почути й збагатити один одного, спорідненість і синергія взаємодії... 25 умотивованих учасниць відбіркового етапу конкурсу, які, безсумнівно, є лідерками учительських спільнот різних регіонів нашої непереможної України, з яких 12 – це учасниці фінального етапу конкурсу. Творчі, самобутні, ініціативні, сильні духом, натхненні!

Кожна конкурсантка – самодостатня і глибока особистість, зі своєю харизмою, зі своїм баченням ролі вчителя української мови й літератури в сучасній

школі. Іноді ми бачили розгубленість, проте не слабкість! Усі учасниці продемонстрували спроможність відкритися змінам, навіть готовність змінити пріоритети у своїй педагогічній діяльності.

Ідіть і надалі своїм унікальним учительським шляхом, даруючи свій запал і енергію тим, кому це потрібно! Упевнений, що вами пишаться ваші колеги і здобувачі освіти, а тепер зробіть так, щоб вами пишалася і країна! Надихайтесь на нові творчі пошуки, вірте в себе, розвивайте свій педагогічний талент, наповнюйте енергією той простір, де ви перебуваєте, і тих, з ким працюєте й кого навчаєте! А найголовніше – будьте й надалі провідниками незламності й нескореності нашої соборної України!

*З глибокою повагою і вдячністю до всіх –
голова журі конкурсу **Сергій Омельчук***

Підсумки конкурсу підбито в гостинному Львові під розкішні сонячні промені травневої днини напередодні відзначення Дня науки в Україні, і відразу соціальні мережі почали рясніти світлинами й неймовірно теплими дописами-рефлексіями як конкурсанток, так і членів журі. Ось деякі з них:

***Катерина Молодик**, членкиня журі конкурсу:* «Я в захопленні кожною фіналісткою. У наші дні знаходити сили на щось ще, окрім бази, часто буває складно. А кожна з них не просто їх знайшла, а ще й запалює інших. За кілька днів ми дізнаємось ім'я переможниці. Обиратиму серцем. Ловитиму світло, бо вчителі – це ті, хто осяює шлях іншим. Хто вміє світити не тільки для себе, той і переможе. Бо ми – маяки в темряві».

Ганна Токмань, членкиня журі конкурсу: «...Дивіться, які ми вперті, Дивіться, як сміємося прямо в обличчя смерті», – пише поет-фронтовик Павло Вишебаба. На тому й стоїмо, рису ментальності – москалям не випалити! Наші воїни боронять Україну – попри все (а це «все» страшенно важке, несправедливе, у масштабах світу!). І ми вперто стоятимемо. Наша усмішка в обличчя смерті – це невтомна праця. Не могу не захоплюватися оспіваною поетом упертістю й талановитістю вчителів з усіх областей України. Дякую вам, дорогі учасниці конкурсу, рада зустрічі, ви – 25 залюблених в українську культуру світлих душ, сердець, відданих дітям. Есеї, аналіз позапрограмових, незнайомих віршів у діалозі з уперше побаченими здобувачками освіти – усе виконано творчо, сміливо й натхненно, в умовах тривоги, укриттів, раптового зникнення світла, інтернету. Національна освіта в надійних руках!»

Тетяна Ксьондзик, переможниця конкурсу: «Що ж, варто бути відвертою. Надто швидко промайнули п'ять днів у Львові. П'ять чудових днів, коли я знайшла нових друзів, соратників і наставників, відчула себе частиною діамантової дванадцятки, пережила емоційне потрясіння. П'ять днів, яким передували довгі місяці роботи, аналізу, пошуку, пізнання, розчарування й піднесення, становлення мене як педагога. Я виборола почесне звання «Учитель року – 2024» у номінації «Українська мова та література». Дякую своїй сім'ї за терпіння, любов і тепло. Дякую колегам та адміністрації рідної школи за настанови і підтримку, усім тим, хто був поруч, вірив і чекав. Обіцяю, що зроблю все, щоб бути гідною нагороди, не розчарую, не підведу».

Зоряна Косташ, фіналістка конкурсу: «Люблю післясмак... «Учитель року»... Такий багатогранний конкурс. Виснажував, але водночас давав силу, упорядковував думки, але й плував їх хаотично, купав у розкоші спілкування, проте інколи хотілося просто помовчати. «Учитель року» генерував світло й тепло, продукував чітке розуміння того, ЩО важливе, ХТО важливий. А сонячні люди-одномумці захоплювали суперсилою. Повірте, у вчителів України вона є! Пакуючи речі, вклала у валізу безцінний досвід, нові можливості, спогади, що закарбовуються глибоко. Півонії, вручені учнями о пів на 12, пахнуть краще, ніж інші квіти. Книги, подаровані від щирого серця, одразу хочеться читати. Далі буде...»

Ольга Кедрмур, заступниця голови журі конкурсу: «Конкурс «Учитель року» передбачає «пошуки» найкращого вчителя, найфаховішого, наймайстернішого, словом, ІДЕАЛЬНОГО! Здавалося б, що це неможливо, але ми його знайшли! Цей ідеальний учитель – усі наші 12 фіналісток, котрі об'єдналися заради справи, яку люблять, яка важлива, якою вони світяться. Тож, попри формат конкурсу, у нас 12 переможниць! Бажаю, аби до цієї когорти доєдналися також ті, котрі, на жаль, не потрапили цього разу до Львова. Гадаю, наші фіналістки демонструють єдність, яка зараз найважливіша, яка дуже потрібна Україні, яка таки принесе бажану ПЕРЕМОГУ Україні. Єднаймося, довіряймо одне одному, працюймо в синергії, бережімо й підтримуймо!»

Любов Уманська, фіналістка конкурсу: «Із Усеукраїнського конкурсу «Учитель року — 2024» я привезла найцінніше — ДРУЗІВ, ДОСВІД і нові МОЖЛИВОСТІ».

Ольга Морокова, лауреатка конкурсу: «Словами не передати всіх емоцій, задоволення та внутрішніх метеликів, але ця подія залишила неймовірний слід у моєму серці. Дякую кожному за фантастичний конкурс «Учитель року – 2024», незабутню пригоду мого освітнього життя. Дякую ЗСУ за можливість!»

Ірина Романюк, фіналістка конкурсу: «Життя пропонує нам безліч можливостей для особистого і професійного зростання. Щаслива, що скористалася таким шансом. Фінал конкурсу «Учитель року – 2024» – це безцінний досвід, нові знайомства і перспективи, неймовірні емоції та щасливі миті в колі однодумців. Безмежно вдячна людям, які надихали!»

Лілія Король, фіналістка конкурсу: «Надзвичайно приємно й відповідально бути у фіналі конкурсу «Учитель року». Широ радію, що зустріла тут багато однодумців, які випромінюють світло й невичерпну енергію. Переконана, що той потужний струмінь синергії, що об'єднав нас усіх у Львові, стане магічним поштовхом для кожного з нас!!!»